

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE KATAR DEVLETİ HÜKÜMETİ ARASINDA SAVUNMA SANAYİSİ İŞBİRLİĞİ MUTABAKAT MUHTIRASI

Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ve Katar Devleti Hükûmeti bundan böyle ferdî olarak "Taraflar" müştereken "Taraflar" olarak anılacaktır;

Birleşmiş Milletler Sözleşmesinin hedef ve ilkelerine bağlılıklarını teyit ederek,

23 Mayıs 2007 tarihli "Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Katar Devleti Hükûmeti Arasında Askerî Alanda Eğitim, Teknik ve Bilimsel İşbirliği Anlaşması"nın hükümleri dikkate alınarak,

Karşılıklı yarar ve hak eşitliği ilkelerine dayalı, daha fazla geliştirilecek ve güçlendirilecek dostluk ve işbirliği ilişkilerinin, dünya barışı ve güvenliğine olduğu kadar iki ülkenin ortak çıkarlarına da katkıda bulunacağını vurgulayarak,

Askerî teçhizat ve silâh alanında bilimsel ve teknik kabiliyetlerini kullanarak savunma sanayisi işbirliğini daha fazla geliştirme isteklerini belirterek,

Karşılıklı saygı ile mütekabiliyet esaslarını uygulayarak,

Aşağıdaki konularda anlaşmaya varmışlardır.

MADDE I AMAÇ

Bu Mutabakat Muhtırasının amacı; savunma sanayisi alanındaki mal ve hizmetlerin geliştirilmesi, üretimi ve tedariki, hizmetler ve ilgili teknik ve lojistik destek alanlarında daha etkili işbirliği ile her iki ülkenin savunma sanayisi kabiliyetlerini geliştirerek taraflar arasında savunma sanayisi alanında işbirliği sağlamaktır.

MADDE II KAPSAM

Bu Mutabakat Muhtırası; Taraflar arasında "Savunma Sanayisi Alanında" karşılıklı işbirliği esas ve ilkelerini kapsamaktadır. Taraflar işbirliğine ulusal mevzuat ve savunma önceliklerine tabi olarak gireceklerdir.

MADDE III TANIMLAR

Bu Mutabakat Muhtırasının hükümlerinin uygulanması kapsamında, aşağıdaki tanımlar karşılığındaki anlamları haiz olacaktır.

1. "Mutabakat Muhtırası"; Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Katar Devleti Hükûmeti arasındaki Savunma Sanayi İşbirliği Mutabakat Muhtırasını ifade eder.
2. "Gizlilik Dereceli Bilgi, Belge ve Malzeme"; güvenlik tedbirleri çerçevesinde; tarafların kendi mevzuatlarında tanımlanan "HİZMETE ÖZEL" veya daha yüksek gizlilik derecesine sahip bilgi, belge, malzeme ve projeyi ifade eder.

3. "Savunma Sanayi Mal ve Hizmetleri"; ilgili lojistik destek ile birlikte silâhları ve askeri teçhizatı ve bunların araştırma, geliştirme ve üretimi için gerekli malzemeyi ve hizmeti ifade eder.
4. "Yakınlar"; Misafir Personelin Gönderen Devletin yasalarına göre bakmakla yükümlü olduğu eş ve çocuklarını ifade eder.
5. "Misafir Personel"; tarafların, bu Mutabakat Muhtırasının uygulanması için karşı Taraf ülkesine gönderdikleri asker/sivil görevlileri ifade eder.
6. "Kıdemli Askeri/Sivil Kişi"; bu Mutabakat Muhtırası kapsamında gönderilen Misafir Personelin faaliyetlerine nezaret eden, Gönderen Devletin ulusal mevzuatına uygun olarak atanmış, Misafir Personel arasındaki en kıdemli kişi anlamındadır.
7. "Amir"; askeri personelin bulunduğu karargâh veya kıta komutanı veya kurumun amiri anlamındadır.
8. "Resmi Görev", bu Mutabakat Muhtırası veya bu Mutabakat Muhtırasına istinaden yapılacak diğer anlaşmalar uyarınca kararlaştırılacak görevi ifade eder.
9. "Resmi Görevle Bağlantılı Suçlar"; Resmi Görevin ifası sırasında icra edilen ve Resmi Görevden ayrılmayacak nitelikli fiil veya ihmallerden kaynaklanan suçları ifade eder.
10. "İşbirliği"; bu Mutabakat Muhtırası çerçevesinde, her iki Tarafın kendi ilgili yasalarına ve düzenlemelerine uygun olacak şekilde müteakabiliyet esasına dayalı olarak üstlendikleri faaliyetleri ifade eder.
11. "Kalite Teminatı"; savunma sistemlerinin üretimi ve hizmetlerinde kalitenin temin edilmesi için garanti edilmesi gereken kalite ve faaliyetleri,
12. "Kabul Eden Devlet"; Gönderen Devletin personel, malzeme ve teçhizatının bu Mutabakat Muhtırasını uygulamak amacıyla topraklarında bulunduğu Devleti,
13. "Gönderen Devlet"; Kabul eden Devlete bu anlaşmanın amaçları doğrultusunda personel, malzeme ve teçhizat gönderen Devleti,
14. "Üçüncü Devlet"/"Üçüncü Taraf"; Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Katar Devleti Hükümeti dışında işbirliği yapılabilecek ülkeleri kapsar.
15. "Teknik Hizmetler"; savunma sanayisi malzemelerinin geliştirilmesi, üretimi, bakımı ve tadilatı ile ilgili hizmetleri ifade eder.
16. "Karma Komite"; bu Mutabakat Muhtırasının hükümlerinin uygulanması için, üyeleri Türkiye Cumhuriyeti Millî Savunma Bakanlığı ve Katar Devleti Savunma Bakanlığından meydana gelen ve her iki tarafın eşit düzeyde temsil edileceği personeli ifade eder.

MADDE IV İŞBİRLİĞİ ALANLARI

Taraflar savunma sanayisi ile ilgili olarak aşağıdaki alanlarda işbirliği yapacaklardır:

1. Ortak araştırma, geliştirme, üretim ve modernizasyon projelerine ilişkin herhangi bir program için her iki ülkenin silâhlı kuvvetlerinin ihtiyaç duyduğu teknik çalışma alanlarına yönelik uygun koşulların sağlanması, yedek parça, alet, savunma malzemesi, askeri sistemler, teknik gösterimler ve teçhizatın planlı ve plansız bakımı, onarımı, revizyonu, modernizasyonu ve imalatı,
2. Tarafların topraklarında askerî teçhizat alanında ortak araştırma, geliştirme ve üretim projeleri sonuçlarının uygulanması,
3. Savunma sanayisi alanındaki mal ve hizmetlerin araştırılması, üretim ve tasarımı,
4. Her iki tarafın ve mutabık kalındığı takdirde Üçüncü Tarafların da savunma sanayisi ürünlerine ilişkin üretim, geliştirme, teknoloji ve modernizasyon ortak programları için koşulların oluşturulması,
5. İki ülke arasında ortak veya benzer ihtiyaç olan teçhizatın üretimini yapmak için savunma sanayisi alanında bilimsel kaynaklara dayalı ortak araştırma ve geliştirme projelerinden birinin uygulanması,
6. Her iki tarafın alet ve teçhizatının modernizasyonunun yanı sıra savunma sanayisi ürün ve hizmetlerinin üretimi ve tedariki alanlarında karşılıklı yardımlaşma,
7. Üçüncü bir taraf için ortak üretim ve geliştirme konusunda taraflar arasında mutabık kalınan anlaşmaların sonuçlandırılmasının teşvik edilmesi,
8. Bu Mutabakat Muhtırası çerçevesinde taraflar arasında yapılan savunma sanayisi ürünlerinin tedarik ve üretim anlaşmalarının sonuçlandırılmasının teşvik edilmesi,
9. Karşılıklı anlaşmaya dayalı olarak ortak projelerle sahip olunan nihaî ürünlerin üçüncü bir tarafa pazarlanması,
10. Taraflarca kalite teminatının sağlanması için kullanılan savunma sanayisi standartlarına ilişkin bilgi ve belgeleri ile bilimsel ve teknik bilgilerin mübadelesi,
11. Tarafların denetimi askerî teknik kurumlar, savunma sanayisi firmaları ve bakım-onarım tesisleri arasında işbirliği,
12. Her iki ülkede düzenlenen savunma sanayisi fuarları ve sempozyumlarına katılım,
13. İki ülke silâhlı kuvvetleri envanterinde bulunan ihtiyaç fazlası savunma sanayisi ürün ve hizmetlerinin karşılıklı satılması, alınması veya başka bir ürün veya hizmet ile mübadele edilmesi.

MADDE V

UYGULAMA ESASLARI

1. İşbirliği alanlarına ilişkin uygulamanın ayrıntıları, tarafların iç hukuklarında öngörülen onay süreçlerine tâbi olacak olan uygulama protokolleri ile belirlenecektir.
2. Taraflar, bu Mutabakat Muhtırasının uygulanması için müşterek faaliyetlere ait yıllık uygulama planları hazırlayacaklardır. Müşterek faaliyetlere ait yıllık uygulama planı icra edilecek faaliyetlerin adını ve kapsamını, gerçekleştirme biçimini, zamanını ve yerini, icra edecek kurumları, mali hususları ve diğer ayrıntıları içerecektir.
3. Bu Mutabakat Muhtırasının uygulanması, tarafların karşılıklı menfaat ve ihtiyaçları aynı ölçüde dikkate alınarak gerçekleştirilecektir.
4. Yazılı ön onay alınmaksızın hiçbir taraf bu anlaşma ya da diğer anlaşma veya protokoller uyarınca hibe edilecek, satılacak ya da ortak üretilecek malzeme, teknik bilgi ve belgeyi üçüncü bir tarafa transfer etmeyecektir.
5. Taraflar, üçüncü bir tarafa ortak üretime katılması yönünde yapılacak davet kararını ortak olacaktır.

MADDE VI

YETKİLİ MAKAMLAR

Bu Mutabakat Muhtırasının uygulanması için yetkili makamlar;

- Türkiye tarafında : Türkiye Cumhuriyeti Millî Savunma Bakanlığı.
- Katar tarafında : Katar Devleti Savunma Bakanlığı.

MADDE VII

KARMA KOMİTE

1. Bu Mutabakat Muhtırasının hükümlerinin uygulanması ve amaçlarına ulaşması için, üyeleri Türkiye Cumhuriyeti Millî Savunma Bakanlığı ve Katar Devleti Savunma Bakanlığı temsilcilerinden meydana gelen ve her iki tarafın eşit düzeyde temsil edileceği bir Karma Komite (Bundan böyle "Komite" olarak adlandırılacaktır) oluşturulacaktır.
2. Komitede; Türkiye Cumhuriyeti Millî Savunma Bakanlığı heyetine, Millî Silahlanma Direktörü olan Millî Savunma Bakanlığı Müsteşar Teknoloji ve Koordinasyon Yardımcısı; Katar Devleti Hükümeti Savunma Bakanlığı heyetine Katar Devleti Savunma Bakanlığının Mali İşlerden Sorumlu Genelkurmay Başkan Yardımcısı başkanlık edecektir.
3. Komitenin faaliyetlerini düzenlemek ve koordine etmekle görevli temas noktaları; Türkiye Cumhuriyeti, Millî Savunma Bakanlığı Savunma Sanayi Dış İlişkiler Dairesi Başkanlığı ile Katar Devleti Hükümetinin, Katar-Türk Anlaşmasının uygulanmasından sorumlu Koordinasyon Komitesi Başkanı'dır.
4. Her bir tarafın Komitedeki üye sayısı yediyi aşmayacaktır. Gerekliğinde tarafların mutabakatıyla Komiteye, üyeler ile aynı haklara sahip olmak üzere uzman personel dâhil edilebilecektir.

5. Bu Anlaşma kapsamında Komitenin görev ve yetkileri aşağıdaki gibidir;
 - a. Bu Anlaşmanın IV'üncü (İş Birliği Alanları) Maddesine göre, somut iş birliği alanlarını tespit etmek ve tanımlamak,
 - b. Birlikte gerçekleştirilebilecek projeleri seçmek ve uygulama yönüyle en uygun işbirliği şekil ve yöntemlerini tanımlamak,
 - c. Müşterek programların uygulanması sırasındaki işbirliği teklifinin gerçekleştirilmesi amacıyla bilgi mübadelesinde bulunmak,
 - d. Üçüncü ülkelerin ortak projelere katılması konusundaki teklif, tavsiye ve görüşleri ilgili makamlara sunmak,
 - e. Onaylanmış proje ve kararların gerçekleştirilmesi için gerekli belgelerin hazırlanmasını sağlamak,
 - f. Onaylanmış projelerin ve kararların gerçekleştirilmesi durumunu düzenli olarak kontrol etmek,
 - g. Bu Mutabakat Muhtırasının uygulanmasını inceleyerek değerlendirmek ve gerektiğinde Mutabakat Muhtırasının yapılacak değişikliklere ilişkin teklifleri müzakere etmek,
 - h. Gerektiğinde, bu Mutabakat Muhtırasının XX'nci (Uyuşmazlıkların Çözümü) Maddesine göre, Mutabakat Muhtırasının çözümüne yönelik müzakerelerde bulunmaktır.
6. Komite, müşterek olarak mutabık kalınan tarihlerde, ihtiyaç duyulması durumunda ilave toplantı da düzenlemek suretiyle, iki yılda en az bir defa, dönüşümlü olarak Türkiye ve Katar'da toplanacaktır. Komite, üzerinde mutabık kalınmış gündemi görüşmek üzere, söz konusu toplantının düzenlenmesinden sorumlu heyetin başkanı tarafından toplantıya çağırılacaktır.
7. Ev sahibi tarafın yetkili makamı, toplantının organizasyonundan ve sekretarya hizmetlerinden sorumludur.
8. Faaliyetler, öngörülen komite toplantısının tarihinden en az 60 gün önce, kabul eden tarafın başkanı tarafından yapılacak olan resmî davet aracılığı ile başlatılacaktır.
9. Komite toplantısı gündemindeki tüm konular, toplantıdan en az 30 gün önce belirlenmiş ve koordine edilmiş olacaktır. Heyet Başkanları, Komitede gündeme gelmesi istenen soru ve konular hakkında birbirlerini haberdar edeceklerdir.
10. Komite veya teknik heyetlerin katılacakları her bir oturumun düzenlenmesi ve yürütülmesi ile ilgili yapılacak masraflar; personelin uluslararası ulaşım giderleri, yevmiyeleri, iae ve ibate masrafları hariç olmak üzere; karşılıklılık esasına göre Kabul Eden Devlet tarafından karşılanacaktır.

MADDE VIII
FİKRİ MÜLKİYET HAKKININ KORUNMASI

1. Tarafların sınai ve fikri mülkiyeti, kendi sınırları içinde üretim hakları, üretim lisansının verilmesi, üçüncü ülkelere satış, ortak projeler çerçevesinde gerçekleştirilen buluşlar ve yeni ürünlere ait patentlerin korunmasıyla ilgili hak ve yükümlülükleri; her bir proje için yapılacak ayrı uygulama anlaşmaları ile belirlenecektir. Bu anlaşmalar her bir ülkenin fikri mülkiyet haklarına ilişkin yürürlükteki mevzuatı ve uluslararası anlaşmaları dikkate alacaktır. Ayrıca, bu anlaşmalarda; tarafların araştırma, geliştirme, üretim, tedarik, teknik hizmet ve personele desteği ile altyapı hizmetlerinden kaynaklanan masraflarından doğacak karşılıklı borç ve alacaklarının tasfiye şekli, yeri, zamanı ve şartlarına ilişkin esas ve usuller ile malî ve hukukî yükümlülükler ayrıntılı olarak belirtilecektir.

2. Savunma sanayi ile ilgili uygun malzemenin veya taraflar arasında karşılıklı değişilen bilgilerin, üçüncü bir tarafa verilmesi veya yayımlanması; ancak sahibinin yazılı izniyle mümkün olacaktır.

3. Taraflar bu Mutabakat Muhtırasının çerçevesinde diğer bir tarafça verilen bütün malzeme, ürün ve bilginin yeniden üretimi, kopya edilmesi, kullanılması veya dağıtılması ile ilgili fikri mülkiyet haklarına ve diğer sınırlamalara riayet edeceklerdir.

MADDE IX
GİZLİLİK DERECELİ BİLGİ, BELGE VE MALZEMENİN GÜVENLİĞİ

1. Her bir Taraf, gizlilik dereceli malzeme, proje taslağı, teknik özellik ve bu Mutabakat Muhtırası uyarınca mübadele edilecek diğer gizlilik dereceli bilgileri ulusal kanun ve düzenlemelere uygun olarak ele alacağını garanti edecektir. Taraflar, tüm bu gizlilik dereceli malzeme ve bilgileri kendi eş değerli gizlilik dereceli malzeme ve bilgilerine sağladıkları güvenlik koruması ile aynı derecede muhafaza edecektir.

2. Güvenlik korumasına ilişkin gizlilik derecelerinin muadil karşılıkları aşağıdaki şekildedir:

Sınıflandırma	Türkiye Cumhuriyeti	Katar Hükûmeti	Devleti
Çok Gizli	Çok Gizli	Top Secret	
Gizli	Gizli	Secret	
Özel	Özel	Confidential	
Hizmete Özel	Hizmete Özel	Restricted	

3. İş bu maddenin ikinci paragrafında belirtilen gizlilik derecelerinden hiçbirine sahip olmayan bilgi, belge ve malzeme "TASNİF DIŞI" "UNCLASSIFIED" olarak değerlendirilecek, işaretlenecek ve buna göre işlem yapılacaktır.

4. Taraflar, bu Mutabakat Muhtırası uyarınca mübadele edilen belge, malzeme ve teknolojilerin sadece bu anlaşma amacı doğrultusunda kullanılacağını temin edecektir.

5. Bu Mutabakat Muhtırası ışığında sağlanan askeri bilgi, belge, teknik veri ve malzemelerin gizlilik derecesi olsa da olmasa da üçüncü bir tarafa transferi, taraflar arasında özel bir anlaşma ile aksi kabul edilmedikçe, menşe tarafın ön yazılı iznine tabi olacaktır.

6. Taraflardan birinin personelinin askeri birlik ve tesislere, kuruluş ve firmalara gizlilik dereceli bilgilere ulaşma amaçlı ziyaretleri her iki tarafın da olağan prosedürleri çerçevesinde kontrol edilecektir.

7. Gizlilik dereceli bilgiye erişim yetkili personelle sınırlı olacaktır. Gizlilik dereceli bilgiye erişim için, bu bilgiyi resmi olarak belirlenen amaçlar doğrultusunda kullanmak üzere görevlendirilmiş olan yetkililere müsaade edilecektir. Gizlilik dereceli bilgiye erişim sağlayacak kişiler uygun güvenlik kleransına sahip olacaktır.

8. Mübadelesi yapılan gizlilik dereceli bilginin gizlilik derecesinin ortadan kalkmasının korunması ve engellenmesi için Taraflara ait yükümlülükler, Taraflar aksini kabul etmemişse, bu Mutabakat Muhtırasının sona ermesinden sonra da devam edecektir.

9. Taraflar arasındaki işbirliği kapsamında yürütülecek olan "HİZMETE ÖZEL" "RESTRICTED" veya daha yüksek güvenlik sınıflandırma seviyesi ile belirlenen her bir proje için imzalanacak sözleşmeye ek olarak, proje kapsamında savunma sanayi güvenliğinin sağlanmasına yönelik alınması gereken tedbirleri içeren proje güvenlik talimatı hazırlanacaktır. Hazırlanan proje güvenlik talimatı her iki Tarafın Yetkili Güvenlik Makamınca onaylandıktan sonra uygulamaya konulacaktır.

MADDE X KALİTE GÜVENCESİ

İki taraf arasında yürütülecek savunma sanayi projeleri ile savunma mal ve hizmetlerine bağlı olarak, genel prensip ve usulleri belirleyen devlet kalite güvencesi konusunda ayrı bir anlaşma imzalanacaktır. Kalite Güvencesi konusundaki Anlaşmanın imzalanması ve yürürlüğe girmesine kadar, usuller, tarafların ilgili kuruluşları arasında kendi millî mevzuatlarına uygun olarak yapılacak sözleşmelerde belirlenecektir.

MADDE XI TARAFLARIN DİĞER ULUSLAR ARASI ANLAŞMALARDAN DOĞAN TAAHHÜTLERİ

Bu Mutabakat Muhtırasının hükümleri, her iki ülkenin taraf olduğu diğer uluslararası anlaşmalardan doğan taahhütlerini etkilemeyecek ve diğer devletlerin çıkarlarına, güvenliklerine ve ülke bütünlüklerine karşı kullanılmayacaktır.

MADDE-XII DİSİPLİN İŞLEMLERİ

Misafir Personel, Kabul Eden Devlet personeline uygulanan disipline ilişkin tüm kanun, düzenleme ve komutanlık emirlerine uymakla yükümlüdür. Disiplin işlemleri konusunda müteakip hükümler uygulanacaktır.

1. Misafir Personelin resmi görevi ile ilgili ya da olmayan suçları Misafir Personele uygun disiplin cezası vermek için disiplin yargı yetkisine sahip Gönderen Devletin makamlarına yazılı olarak bildirecektir.

2. Misafir Personel resmi görevleri gerektirdiği takdirde, Kabul Eden Devletin askeri personeli üzerinde disiplin amirliği yetkisi olmadan, emrindeki personele emirler verebilir.

MADDE-XIII

HUKUKİ HUSUSLAR

1. Misafir Personel ve Yakınları; giriş, ikamet, çıkış dâhil, Kabul Eden Devlet Ülkesinde bulundukları sürede Kabul Eden Devletin yürürlükteki yasalarına ve diğer düzenlemelerine tabi olacaklardır. Kabul Eden Devlet makamları, Misafir Personel ve Yakınları üzerinde, Kabul Eden Devlet ülkesinde işlenen ve kendi kanunlarına göre cezalandırılabilir suçlar hakkında yargı yetkisini kullanma hakkına sahip olacaktır. Ancak, ağır cezanın uygulanacağı alanlarda ve ceza Gönderen Devletin yasalarına göre anlaşılamaz ise, her iki ülkenin suç yasalarına dâhil olan veya her iki tarafa da uyan yürürlükteki ceza sistemi geçerli olacaktır.

2. Kabul Eden Devletin hukukuna karşı geldiğinde, Kabul Eden Devlet Misafir Personelin faaliyetlerine son verebilecektir.

3. Kabul Eden Devletin kanunlarına uyulması ve Mutabakat Muhtırasının ruhu ile bağdaşmayan faaliyetlerden kaçınılması Misafir Personel ve Yakınları için bir görevdir.

MADDE-XIV

İDARİ KONU

1. Misafir Personele, bu Mutabakat Muhtırasında belirlenmiş olanlar veya bu Mutabakat Muhtırası uyarınca imzalanacak protokoller, mutabakat muhtıraları ve teknik düzenlemelerle belirlenecekler dışında görevler verilmeyecektir.

2. Gönderen Devletin askeri personeli, görev yerlerinde kendi üniformalarını giyecektir.

3. Mutabakat Muhtırasında belirtilen faaliyetlerin icrası sırasında, lüzumlu hallerde Kabul Eden Devlet gerekli teçhizatı sağlayacaktır.

MADDE-XV

MALİ KONULAR

1. Bu Mutabakat Muhtırası kapsamında bulunan işbirliği faaliyetleri için görevlendirilen Misafir Personelin özlük hakları ve mali yükümlülükleri, Gönderen Devlet tarafından karşılanacaktır.

2. Misafir Personel ve Yakınları, giriş, kalış ve çıkış süresince, Kabul Eden Devletin yürürlükteki vergi mevzuatına tabi olacaklardır.

3. Misafir Personel, Kabul Eden Devleti daimi olarak terk etmeden önce şahsına ve yakınlarına ait ödenmemiş borçlarını tasfiye etmek zorundadır.

MADDE-XVI

DİĞER HUSUSLAR

1. Gönderen Devlet, gerekli gördüğü zaman, personelini geri çağırma hakkını saklı tutar. Kabul Eden Devlet, böyle bir talebi alır almaz, personelin dönüşü için bütün tedbirleri alacaktır.

2. Bir Misafir Personelin veya bir yakınının ölümü halinde, Kabul Eden Devlet Gönderen Devleti bilgilendirecek, cenazeyi ülkesindeki en yakın uluslararası havaalanına nakledecek ve sevk edilene kadar uygun sihhi koruma tedbirlerini alacaktır.

MADDE-XVII

SAĞLIK HİZMETLERİ

1. Misafir Personel ve Yakınları; Kabul Eden Devlette benzer rütbedeki ve hiyerarşideki personel ile benzer muayene ve dış bakımı olanaklarından yararlandırılacaktır.
2. Misafir Personelin ve Yakınlarının muayene ve dış bakımı haricinde, her türlü sağlık harcamaları, Kabul Eden Devletin yetkili makamlarından alınacak bildirim üzerine, Gönderen Devlet tarafından karşılanacaktır. Gönderen Devlet yetkili makamı, bildirim tarihinden itibaren en geç üç ay içinde, Kabul Eden Devletin göstereceği banka hesabına gerekli ödemeyi yapacak ve makbuzunu Kabul Eden Devlete gönderecektir.
3. Muayene ve dış bakımı haricindeki bütün sağlık harcamaları; ilgili komutanlıkça hazırlanan tıbbi bakım, tetkik, tahlil, ameliyat ve müdahalelere ait fiyat tarifesine göre, ABD Doları olarak ödenecektir.
4. Sivil kurumlarca sağlanan sağlık hizmetlerine dair masraflar, hastalar tarafından karşılanacaktır.
5. Aşağıdaki hizmetler karşılıklı tıbbî ve dış bakımı desteği kapsamında hariç tutulmuştur.
 - a. Sivil doktorlar ve dış hekimleri tarafından yapılan ayakta tedaviler,
 - b. Askeri ambulanslar dışındaki diğer araçlarla yapılan nakiller,
 - c. Sivil sağlık kuruluşlarındaki yatarak tedaviler,
 - d. Özel tedavi usulleri,
 - e. Görme ve işitme cihazları,
 - f. Ortopedik ve diğer yardımcı araçlar,
 - g. Protezler,
 - h. Dış laboratuvarlarının yaptığı hizmetler ve malzemeler,

MADDE-XVIII

ZARAR / ZİYAN VE TAZMİNATLAR

1. Taraflardan her biri, Misafir Personelin görevini yerine getirdiği sıradaki fiillerinden ötürü, diğer Tarafın mallarına (silah/mühimmat, malzeme/teçhizat ve akaryakıt/yağ gibi) oluşan zararları diğer Tarafa tazmin edecektir.
2. Kabul Eden Devletin ve üçüncü şahısların mallarında, kasten ya da ihmal dışı oluşan zarar ve ziyanlara ilişkin tazminat taleplerinin çözülmesinde, Kabul Eden Devletin kanunları uygulanacaktır.

MADDE-XIX

GÜMRÜK VE PASAPORT İŞLEMLERİ

1. Misafir Personel ile Yakınları, Kabul Eden Devletin ülkesinde, yabancılara ilişkin kurallara tabi olacaktır.

2. Misafir Personel ile Yakınları, Kabul Eden Devletin ülkesine giriş ve çıkışlarında bu ülkenin pasaport ve gümrük işlemleri ile ilgili mevzuatına tabi olacaktır. Ancak, Kabul Eden Devlet, kendi mevzuatı çerçevesinde idari formaliteleri kolaylaştıracaktır.

MADDE- XX

UYUŞMAZLIKLARIN ÇÖZÜLMESİ

1. Taraflar, bu Mutabakat Muhtırasının yorumlanmasından ve uygulamasından doğacak uyuşmazlıkları, uluslararası mahkeme, hakem heyeti ya da üçüncü tarafa götürmeksizin Madde VII uyarınca kurulmuş Komitede görüşmeler suretiyle çözüme kavuşturacaklardır. Uyuşmazlıkların çözümü sürecinde Taraflar yükümlülüklerini yerine getirmeye devam edecektir.

2. Şayet uyuşmazlık Komitede ele alınışını izleyen 90 gün içinde çözülemezse, Türkiye Cumhuriyeti Millî Savunma Bakanlığı Müsteşarı ve Katar Devleti Savunma Bakanı Yardımcısı seviyesinde ele alınacaktır. Bu takdirde, konunun tarafların yetkili makamlarına intikalini izleyen 30 gün içinde görüşmelere başlanacak, müteakip 45 gün içinde sonuç alınamadığı takdirde, taraflardan her biri 30 gün önceden yazılı bildirimde bulunmak suretiyle bu anlaşmayı sona erdirebilecektir.

MADDE-XXI

TADİL VE GÖZDEN GEÇİRME

Taraflardan her biri gerektiğinde bu Mutabakat Muhtırasının değiştirilmesi veya gözden geçirilmesini önerebilir. Yazılı önerinin alındığı tarihten itibaren 30 gün içerisinde görüşmeler başlayacaktır. 90 gün içerisinde bir sonuca varılamaz ise, Taraflardan her biri 90 günlük yazılı bir ön bildirim ile bu Mutabakat Muhtırasını sona erdirebilecektir. Üzerinde mutabık kalınan tadil veya değişiklikler, Bu Mutabakat Muhtırasının yürürlüğe girişini düzenleyen XXIII ncü maddedeki usul uyarınca yürürlüğe girecektir.

MADDE-XXII

YÜRÜRLÜK SÜRESİ VE SONA ERDİRME

Bu Mutabakat Muhtırası yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir yıl yürürlükte kalacaktır. Taraflardan herhangi biri diğerine Mutabakat Muhtırasının yürürlük süresinin bitiminden 90 gün öncesinden yazılı olarak sona erdirmeye bildirim göndermediği takdirde Mutabakat Muhtırası birbirini izleyen birer yıllık süreler için kendiliğinden uzayacaktır.

MADDE-XXIII
ONAY VE YÜRÜRLÜĞE GİRİŞ

İşbu Mutabakat Muhtırası, Tarafların, anılan belgenin yürürlüğe girmesi için gerekli yasal usullerin tamamlandığını birbirlerine diplomatik yollarla bildirdikleri son yazılı bildirimin alındığı tarihte yürürlüğe girecektir.

MADDE-XXIV
METİN VE İMZA

Bu Mutabakat Muhtırası 2 Temmuz 2012 tarihinde Ankara/Türkiye’de Türkçe, Arapça ve İngilizce dillerinde hepsi aynı derecede geçerli olmak üzere ikişer asıl nüsha olarak tanzim edilmiştir. İhtilaf halinde İngilizce metin geçerli olacaktır.

Bu Mutabakat Muhtırası, kendi Hükümetlerince gerektiği gibi yetkilendiren ve altında imzaları bulunan kişiler tarafından imzalanmıştır.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HUKÜMETİ
ADINA

İMZA :

İSİM : Nihat KÖKMEN
Hava Pilot Tümgeneral

UNVAN : Millî Savunma Bakanlığı
Müsteşar Teknoloji ve
Koordinasyon Yardımcısı

KATAR DEVLETİ HÜKÜMETİ
ADINA

İMZA :

İSİM : Jassem Saif A.AL-SULAITI
Tuğgeneral

UNVAN : Askeri Sanayi
Komitesi Başkanı

مذكرة تفاهم بين حكومة جمهورية تركيا

وحكومة دولة قطر

حول التعاون في مجال الصناعات الدفاعية

إن حكومة جمهورية تركيا وحكومة دولة قطر ويشار إلى كل منهما " بالطرف " وإلى كليهما " بالطرفين " .

تأكيداً لالتزامها بأهداف ومبادئ ميثاق الأمم المتحدة ، ومع مراعاة أحكام مذكرة التفاهم ، والإتفاقية الموقعة بين حكومة جمهورية تركيا وحكومة دولة قطر في أنقرة بتاريخ 2007/5/23م حول التعاون في المجالات العسكرية المتعلقة بالتدريب والتقنية والعلوم العسكرية.

وتأكيداً لعلاقات الصداقة والتعاون التي يتم تطويرها وتعزيزها لاحقاً على أساس المصالح المشتركة والمساواة في الحقوق ، مما يؤدي إلى تحقيق المصالح المشتركة لكلا البلدين وكذلك للأمن والسلام العالمي.

وتعبيراً عن رغبتهما في المزيد من التعاون لتطوير الصناعات الدفاعية باستخدام قدرات البلدين العلمية والفنية في المعدات العسكرية والأسلحة .
والتزاماً بمبادئ تبادل الاحترام المتبادل فقد إتفقتا على ما يلي :

المادة (1)

الغرض

الغرض من مذكرة التفاهم هذه هو توفير التعاون في مجال الصناعات الدفاعية بين الطرفين ، وذلك بتحسين مستوى قدرات الصناعات الدفاعية في كلا

البلدين من خلال تعاون أكثر فعالية في تطوير وانتاج وشراء البضائع والخدمات في مجال الصناعات العسكرية.

المادة (2)

نطاق التنفيذ

تغطي مذكرة التفاهم أسس ومبادئ التعاون الثنائي في مجال الصناعات الدفاعية بين الطرفين . يتعاون الطرفان وفقاً للقوانين الوطنية وأولويات الدفاع لدى كل طرف .

المادة (3)

التعريفات

في تطبيق احكام مذكرة التفاهم ، العبارات التالية تعني :

1. مذكرة التفاهم : تعني التعاون في مجال الصناعات الدفاعية بين حكومة جمهورية تركيا وحكومة دولة قطر.

2. المعلومات ، الوثائق والمواد المصنفة: تعني المعلومات ، الوثائق ، المواد والمشروعات ذات التصنيف بمستوى " محظور " أو أعلى والمحددة في القوانين واللوائح الوطنية الخاصة بالطرفين في إطار الترتيبات الأمنية.

3. بضائع وخدمات الصناعات الدفاعية : تعني الاسلحة والمعدات العسكرية وكذلك الاسناد اللوجستي ذو الصلة والمواد والخدمات المطلوبة لاجراءات وتطوير وإنتاج هذه المعدات.

4. المرافقون : الزوج / الزوجة أو أطفال هؤلاء الضيوف المعتمدين عليه / عليها للدعم والمساندة وفق قوانين الدولة المرسلة.
5. الضيوف : الموظفون العسكريون / المدنيون التابعون لطرف تم ارسالهم إلى أراضي الطرف الآخر لتنفيذ مذكرة التفاهم.
6. كبار الموظفين العسكريين / المدنيين : الشخص الأكبر منصباً بين الأفراد العسكريين الضيوف والذي يتم تعيينه وفقاً للقوانين الوطنية للدولة المرسلة الذي عليه مراقبة أنشطة الأفراد العسكريين الضيوف في أطار مذكرة التفاهم.
7. الأعلى : تعني قائد القيادة او المفرزة أو كبير الموقع الذي يتواجد فيه الأفراد العسكريين.
8. المهمة الرسمية : تعني المهمة التي يتم تحديدها وفقاً لمذكرة التفاهم أو إتفاقيات أخرى يتم ابرامها على اساس مذكرة التفاهم.
9. المخالفات المرتبطة بالمهمة الرسمية : وهي المخالفات الناشئة عن الفعل او الإهمال أثناء اداء المهمة الرسمية التي تعتبر ملازمة لها.
10. التعاون : هي الأنشطة التي تتم لأغراض مذكرة التفاهم من قبل الطرفين طبقاً للقوانين واللوائح المطبقة لديهما على أساس متبادل.
11. ضمان الجودة : وهي القدرات والأنشطة التي ينبغي تأكيدها لتوفير الجودة لخدمات وأنتاج الأنظمة الدفاعية.

12. الدولة المستقبلية : الدولة التي تستقبل الأفراد والمواد والمعدات من الدولة المرسله الى أراضيها لتنفيذ مذكرة التفاهم هذه.
13. الدولة المرسله : هي الدولة التي ترسل الأفراد ، المواد ، المعدات الى اراضي الدولة المستقبلية لأغراض تنفيذ مذكرة التفاهم.
14. الدولة / الطرف الثالث : هي الدولة التي يمكن التعاون معها ما عدا حكومة جمهورية تركيا وحكومة دولة قطر.
15. الخدمات الفنية : هي الخدمات المتعلقة بتطوير وإنتاج وصيانة وتعديل مواد الصناعات الدفاعية .
16. اللجنة المشتركة : هي مجموعة الأفراد المكونة من أعضاء وزارة الدفاع الوطني بجمهورية تركيا ووزارة الدفاع بدولة قطر بهدف تنفيذ أحكام وشروط مذكرة التفاهم والذي يمثلون كلا الطرفين بالتساوي.

المادة (4)

مجالات التعاون

- يتعاون الطرفان فيما يتعلق بالصناعات الدفاعية في المجالات التالية :
1. توفير ظروف مناسبة لمجالات العمل الفني المطلوبة من قبل القوات المسلحة لكلا البلدين في الابحاث ، والتطوير ، والإنتاج المشترك ، ومشروعات التحديث في اي برنامج مخطط او غير مخطط للصيانة ، والإصلاح ، والمراجع ، والتحديث وإنتاج قطع الغيار ، والأدوات الدفاعية ، والأنظمة العسكرية ، والتحديث الفني والمعدات .

2. تنفيذ الأبحاث العامة ، ومشروعات التطوير والإنتاج في مجال المعدات العسكرية في أراضي كل منهما.
3. البحث ، والإنتاج وتصميم البضائع والخدمات في مجال الصناعات الدفاعية.
4. توفير الظروف الملائمة للبرامج المشتركة في مجال الإنتاج ، والتطوير والتكنولوجيا والتحديث المتعلقة بمنتجات الصناعة الدفاعية لكلا الطرفين ، وفي حالة الاتفاق لطرف ثالث.
5. تنفيذ أحد مشروعات البحث والتطوير المشترك القائمة على الموارد العلمية في مجال الصناعات الدفاعية لإنتاج المعدات المطلوبة بصورة مشتركة أو بالمثل بين الدولتين.
6. تقديم مساعدة مشتركة في مجال إنتاج وشراء منتجات الصناعات الدفاعية والخدمات وكذلك تحديث أدوات ومعدات الطرفين.
7. تشجيع أبرام اتفاقيات بين الطرفين على التطوير والإنتاج المشترك لصالح طرف ثالث.
8. التشجيع على عقد إتفاقيات بين الطرفين حول شراء وإنتاج صناعات دفاعية في اطار مذكرة التفاهم.
9. تسويق المنتجات النهائية المكتسبة بالمشروعات المشتركة لطرف ثالث باتفاق مشترك.

10. تبادل المعلومات العلمية والفنية في الوثائق ذات الصلة ، والمعلومات المتعلقة بمستويات الصناعة الدفاعية المستخدمة لضمان الجودة بواسطة الطرفين .

11. التعاون بين المؤسسات الفنية العسكرية وشركات الصناعات الدفاعية وتسهيلات الصيانة والأصلاح تحت اشراف الطرفين.

12. المشاركة في معارض وندوات الصناعات الدفاعية التي ينظمها كلا الطرفين.

13. المبيعات المشتركة ، شراء أو تبادل الفائض من منتجات الصناعات الدفاعية والخدمات المتوفرة في مخزون القوات المسلحة في كلا البلدين بمنتجات أو خدمات أخرى.

المادة (5)

مبادئ التنفيذ

1. يجب تحديد تفاصيل التنفيذ بشأن مجالات التعاون عبر بروتوكولات التنفيذ التي تخضع لإجراءات الموافقة في القوانين الوطنية للطرفين .

2. على الطرفين وضع خطط تنفيذ سنوية للأنشطة المشتركة لتنفيذ مذكرة التفاهم . تشمل خطط التنفيذ السنوية المشتركة المتعلقة بالأنشطة المشتركة ، إسم ومجال النشاط ، وشكل وتوقيت ومكان التنفيذ ، المؤسسات المسؤولة بالتنفيذ ، الجوانب المالية والتفاصيل الأخرى.

3. يتم تنفيذ هذه الاتفاقية بمراعاة المصالح والاحتياجات المشتركة للطرفين.

4. لا يجوز لأي طرف بدون موافقة مسبقة نقل المواد ، والمعلومات والوثائق الفنية للتبرع بها ، وبيعها أو إعادة إنتاجها بالمشاركة وفقاً لمذكرة التفاهم هذه أو اتفاقيات أو بروتوكولات أخرى لطرف ثالث.

5. يجب أن لا تتم دعوة الطرف الثالث للمشاركة في الانتاج المشترك إلا بموجب قرار يصدره الطرفان معا .

المادة (6)

السلطات المسؤولة

تقع مسئولية تنفيذ مذكرة التفاهم على عاتق السلطات التالية :

1. عن الطرف التركي : وزارة الدفاع الوطني بجمهورية تركيا.

2. عن الطرف القطري : وزارة الدفاع بدولة قطر.

المادة (7)

اللجنة المشتركة

1. تُشكل لجنة مشتركة (ويشار إليها فيما بعد " باللجنة ") تتكون من ممثلي

الطرفين لتنفيذ شروط مذكرة التفاهم وتحقيق أهدافها على أن يكون التمثيل متساوياً من الطرفين.

2. يكون وفد وزارة الدفاع الوطني بجمهورية تركيا برئاسة نائب الوكيل للتكنولوجيا والتنسيق بوزارة الدفاع الوطني ، وهو مدير التسليح الوطني في حين يكون وفد وزارة الدفاع بحكومة دولة قطر برئاسة مساعد رئيس الأركان للشؤون المالية بوزارة الدفاع.

3. جهات الاتصال المسؤولة عن تنظيم وتنسيق أنشطة اللجنة هي إدارة العلاقات الخارجية للصناعات الدفاعية بوزارة الدفاع الوطني بجمهورية تركيا ورئيس لجنة التنسيق لتفعيل الاتفاقية التركية - القطرية بوزارة الدفاع بدولة قطر.
4. يجب ألا يزيد عدد اعضاء كل طرف عن سبعة أشخاص ، عند الضرورة وبموافقة الطرفين يجوز إضافة بعض من الخبراء إلى اللجنة تكون لهم نفس حقوق الأعضاء الآخرين.
5. في إطار مذكرة التفاهم تكون صلاحيات وواجبات اللجنة كما يلي :
- أ. إختيار وتحديد مجالات التعاون وفقاً للمادة رقم (4) " مجالات التعاون " من مذكرة التفاهم.
- ب. إختيار المشروعات المزمع تنفيذها بمشاركة الطرفين وإختيار أكثر أنواع التعاون الفعال وطرق تنفيذها.
- ج. تبادل المعلومات لأغراض تحقيق مقترحات التعاون خلال تنفيذ البرامج المشتركة.
- د. عرض المقترحات ، ووجهات النظر ، والتوصيات الخاصة بمشاركة دول ثالثة في المشروعات المشتركة للسلطة المختصة.
- هـ. اعداد وصيانة الوثائق اللازمة لتنفيذ المشروعات والقرارات المعتمدة.
- و. الاشراف الدوري على تنفيذ المشروعات والقرارات المعتمدة.
- ز. التفاوض على المقترحات بشأن التعديلات المراد إدخالها على مذكرة التفاهم عند الحاجة وكذلك تقييم تنفيذ مذكرة التفاهم.
- ح. عند الضرورة يتم عقد الاجتماعات لتسوية النزاعات وفقاً للمادة (20) "تسوية النزاعات" من مذكرة التفاهم.

6. تجتمع اللجنة بالتناوب في كل من تركيا وقطر في المواعيد المتفق عليها
سواء مرة واحدة كل عامين على أقل تقدير ، وكذلك تُعقد اجتماعات إضافية عند
الحاجة . تتم دعوة اللجنة لحضور الاجتماع بواسطة رئيس الوفد المسؤول عن
تنظيم الاجتماع بهدف مناقشة جدول الاعمال المتفق عليه بين الطرفين.

7. تقع على عاتق المكتب المختص بالدولة المضيفة مسؤولية تنظيم الاجتماع
وأعمال السكرتارية.

8. تبدأ الاعمال بدعوة رسمية من رئيس وفد الطرف المتلقي قبل ستون (60)
يوماً على الأقل من التاريخ المقترح لاجتماع اللجنة.

9. يجب تحديد وتنسيق كافة الموضوعات في جدول اعمال اللجنة قبل ثلاثون
(30) يوماً من الاجتماع وعلى رؤساء الوفود إبلاغ بعضهما بالموضوعات
والمسائل التي ينبغي إدراجها في جدول أعمال اللجنة.

10. يتحمل الطرف المستقبل تكاليف تنظيم وتنفيذ الجلسات التي سوف يحضرها
أعضاء اللجنة والوفود الفنية باستثناء تكاليف تذاكر السفر الدولية والبدل اليومي ،
والإقامة.

المادة (8)

حماية حقوق الطبع

1. الحقوق والمسؤوليات القانونية للطرفين المتعلقة بممتلكاتهم الصناعية
والفكرية ، وحقوق الانتاج في حدود اراضيهم ، ومنح تراخيص الإنتاج ، والبيع
لدولة ثالثة ، وحماية العلامات على المنتجات الجديدة والمخترعات المستخدمة في
إطار المشروعات المشتركة تُحدد وفقاً لبروتوكولات تنفيذ منفصلة يتم ابرامها لكل

مشروع مشترك مع مراعاة الأنظمة واللوائح الحالية لكل دول حول حماية حقوق الطبع والاتفاقيات الدولية ، كذلك يجب تحديد المبادئ والاجراءات المتعلقة بطرق ، ومكان ، ووقت وشروط تصفية الأرصدة المدينة والدائنة المشتركة الناتجة عن مصروفات الأبحاث ، والتطوير ، والتصنيع ، الشراء ، الخدمات الفنية والدعم الشخصي بالإضافة الى ذلك يجب تفصيل خدمات البنية التحتية والالتزامات المالية والقانونية.

2. يُحظر تداول أو نشر المواد المتعلقة بالصناعات الدفاعية أو المعلومات المتبادلة معاً بين الطرفين الى طرف ثالث إلا بموافقة مكتوبة من أصحاب الحق الاصليين.

3. على الطرفين احترام حقوق الطبع والقيود الأخرى المتعلقة باعادة الطبع ، والنسخ، واستخدام أو توزيع كافة المواد ، المنتجات والبيانات التي تم تسليمها من قبل الطرف الاخر بموجب مذكرة التفاهم.

المادة (9)

حماية المعلومات ، الوثائق والمواد المصنفة

1. على الطرفين ضمان التعامل مع المواد ، مسودة المشروعات والمواصفات الفنية وأي معلومات أخرى مصنفة يتم تبادلها وفقاً لمذكرة التفاهم والقوانين واللوائح الوطنية المطبقة على الطرفين . وعلى الطرفين حماية كافة المواد المصنفة والمعلومات بنفس القدر في الحماية الأمنية التي يوفرونها للمواد والمعلومات المصنفة لديهم التي تحمل نفس مستوى التصنيف.

2. درجة الحماية الأمنية لدى الطرفين تكون كما يلي :

درجة السرية	جمهورية تركيا	دولة قطر
سري للغاية	ÇOK GİZLİ	سري للغاية
سري	GİZLİ	سري
مكتوم	ÖZEL	مكتوم
محظور	Hizmete Özel	محظور

3. المعلومات ، والوثائق ، والمواد التي لم تُضمن في اي درجات التصنيف الواردة في الفقرة الثانية من هذه المادة تعتبر ويؤشر عليها " غير مصنف " "TASNİF DIŞI" وتتم معالجتها وفقاً لذلك.

4. على الطرفين ضمان أن الوثائق والمواد والتكنولوجيا المتبادلة بموجب مذكرة التفاهم سوف تستخدم فقط لأغراض مذكرة التفاهم.

5. نقل المعلومات ، والوثائق ، والبيانات الفنية ، والمواد العسكرية التي تم توفيرها بموجب مذكرة التفاهم إلى طرف ثالث سواء كانت مصنفة أو غير مصنفة تخضع لموافقة كتابية مسبقة من الطرف المنشئ ما لم يتم الاتفاق على خلاف ذلك بواسطة إتفاق محدد بين الطرفين.

6. زيارات أي من افراد الطرفين إلى الوحدات العسكرية والمرافق والمؤسسات والشركات التابعة للطرف الاخر لأغراض المعرفة ، يجب أن تخضع للمراقبة حسب الاجراءات المتبعة لدى الطرفين.

7. يجب تقييد الإطلاع على المعلومات المصنفة على الأشخاص المصرح لهم ، كما يجب أن يسمح بذلك للسلطات المحددة التي عليها استخدام المعلومات المصنفة

هذه فقط للأغراض المحددة رسمياً ، كما يجب أن يكون بحيازة من يطلع على المعلومات المصنفة التصريح الأمني اللازم.

8. تستمر مسئوليات الطرفين فيما يتعلق بحماية ومنع تصنيف المعلومات المصنفة المتبادلة بعد إنهاء مذكرة التفاهم هذه مالم يتفق الطرفان على خلاف ذلك.

9. تعليمات أمن المشروعات التي تتضمن الاجراءات التي ينبغي إتخاذها لضمان أمن الصناعات الدفاعية ضمن إطار المشروع ، يجب إعدادها كملاحق للعقد المزمع ابرامه لكل مشروع تم تحديده بمستوى تصنيف أمني محظور أو أعلى ، وفقاً لما يتم الاتفاق عليه بين الطرفين . تعليمات أمن المشروع تدخل حيز التنفيذ بعد الموافقة المشتركة من قبل السلطة الأمنية المختصة لكلا الطرفين.

المادة (10)

ضمان الجودة

يتم إبرام إتفاقية منفصلة حول ضمان الجودة الحكومي تُحدد المبادئ العامة والإجراءات اعتماداً على مشروعات الصناعات الدفاعية والبضائع والخدمات العسكرية التي تتم بين الطرفين . وإلى حين توقيع وتنفيذ إتفاقية ضمان الجودة يتم تحديد الاجراءات في عقود تبرم بين الجهات ذات الصلة التابعة للطرفين ، وفقاً لتشريعات البلدين.

المادة (11)

التزامات الطرفين الناشئة عن الاتفاقيات الدولية الأخرى

لا يؤثر أحكام وشروط مذكرة التفاهم على إلتزامات الطرفين الناشئة عن أي إتفاقيات دولية أخرى التي يكون أي من البلدين طرفاً فيها ، كما لا تستخدم ضد مصالح وأمن ووحدرة وسلامة أراضي الدولة الأخرى.

المادة (12)

إجراءات النظام

يخضع الافراد العسكريين الضيوف الإلتزام بجميع القوانين، واللوائح والأوامر القيادية المتعلقة بالنظام المطبقة على أفراد الدولة المستقبلية . ويتم تطبيق الشروط التالية فيما يتصل بإجراءات النظام وهي :

- أ. المخالفات ذات الصلة أو (غير ذات الصلة) بالمهمة الرسمية للأفراد العسكريين الضيوف ، يجب إبلاغها خطياً إلى سلطات الدولة المرسلة ، لتقوم من جانبها بتوقيع العقوبات الانضباطية المناسبة بشأنهما.
- ب. يجوز للأفراد العسكريين الضيوف إصدار أوامر إلى معاونيهم حسب متطلبات المهمة الرسمية ، دون أن يكون لهم أي سلطات إنضباطية على الأفراد العسكريين بالدولة المستقبلية.

المادة (13)

المسائل القانونية

1. يخضع الأفراد العسكريون ومرافقيهم للقوانين واللوائح الأخرى السارية بالدولة المستقبلية أثناء تواجدهم بالدولة المستقبلية وتشمل الدخول ، والاقامة والمغادرة ، وتمتلك سلطات الدولة المستقبلية حق ممارسة إختصاصها القضائي على الأفراد العسكريين الضيوف وكذلك مرافقيهم فيما يتعلق بالجرائم التي ترتكب على أراضي الدولة المستقبلية وتكون معاقباً عليها بقوانين تلك الدولة ، ولكن في المجالات التي يطبق فيها حق الولاية الجنائية ، إذا كان الحكم قد يكون قراراً ليس متصوراً في تشريعات الدولة المرسلة ، فإن نظام العقوبات القائم في التشريعات الجنائية في كلا البلدين أو الذي يناسبهما هو يسود .

2. يجوز للدولة المستقبلية إنهاء خدمات الأفراد الضيوف إذا خالفوا قوانين الدولة المستقبلية.
3. يجب على الافراد الضيوف وعائلاتهم احترام قوانين الدولة المستقبلية وتجنب أي نشاط يتنافى مع روح مذكرة التفاهم.

المادة (14)

المسائل الإدارية

1. لا يجوز تكليف الأفراد العسكريين الضيوف بأي مهام خلاف تلك الواردة بمذكرة التفاهم أو التي تُوضح في البروتوكولات ، ومذكرات التفاهم أو التدابير الفنية التي يتم توقيعها وفقاً لمذكرة التفاهم.
2. يرتدي الافراد العسكريين من الدولة المرسله الزي الخاص بهم في مواقع العمل.
3. توفر الدولة المستقبلية المعدات المطلوبة لانجاز الانشطة الواردة بهذه المذكرة عند اللزوم.

المادة (15)

الجوانب المالية

1. تتحمل الدولة المرسله الحقوق الشخصية والالتزامات المالية للأفراد العسكريين الضيوف المكلفين بأنشطة التعاون بموجب مذكرة التفاهم.
2. يخضع الأفراد العسكريين الضيوف ومرافقيهم لقوانين الضرائب السائدة في الدولة المستقبلية أثناء دخولهم ، وإقامتهم ومغادرتهم البلاد.

3. يلتزم الأفراد العسكريون الضيوف بسداد كافة الديون الشخصية وكذلك ديون مرافقيهم قبل مغادرة الدولة المستقبلية.

المادة (16)

متنوعة

1. تحتفظ الدولة المرسله بحقها في إستعادة أفرادها عند الضرورة وعلى الدولة المستقبلية إتخاذ كافة التدابير اللازمة لاعادة الأفراد بالسرعة الممكنة عند إستلام الطلب.

2. في حالة وفاة الأفراد العسكريين الضيوف أو تابيعيهم ، تُبلغ الدولة المستقبلية الدولة المرسله ، وترحل الجثمان لاقرب مطار دولي في أراضيها مع إتخاذ التدابير الصحية المناسبة حتى أكمال ذلك التسليم.

المادة (17)

الخدمات الطبية

1. يستحق الافراد العسكريون وتابعيهم العلاج الطبي وعلاج الاسنان المماثل للافراد العسكريين من نفس الرتبة والمركز بالدولة المستقبلية.

2. تتحمل الدولة المرسله كافة أنواع النفقات الطبية الخاصة بالافراد العسكريين الضيوف، بإستثناء الفحص الطبي وعلاج الاسنان عند استلام اخطار بذلك من قبل السلطة المختصة بالدولة المرسله بتسديد المبالغ اللازمة في الحساب المصرفي المحدد من قبل الدولة المستقبلية مع إرسال الإيصال على أن يتم السداد خلال فترة اقصاها ثلاثة أشهر إبتدأ من تاريخ الإخطار بالمبلغ.

3. كافة النفقات الطبية ما عدا الفحص الطبي وعلاج الأسنان تسدد بالدولار الأمريكي وفقاً لقائمة الأسعار الخاصة بالرعاية الطبية ، والفحوصات ، والتحاليل ، والعلميات والعلاج، على ان تقوم القيادة ذات الصلة بالدفع.

4. أي نفقات تتعلق بالخدمات الطبية التي تقدمها المؤسسات المدنية يتحملها المريض.

5. تُستثنى الخدمات التالية من مجال الإسناد الطبي وإسناد علاج الأسنان :

- أ. العلاج بالعيادات الخارجية التي يجريها أطباء وأطباء أسنان مدنيون.
- ب. تكاليف النقل بخلاف الاسعافات العسكرية.
- ج. العلاج بالمستشفيات في المؤسسات الطبية المدنية.
- د. وسائل العلاج الخاص.
- هـ. الاجهزة السمعية والبصرية.
- و. المساعدات الطبية في مجال العظام والمساعدات الأخرى.
- ز. الأطراف والأعضاء الصناعية.
- ح. الخدمات والمواد التي توفرها مختبرات قسم الأسنان.

المادة (18)

الأضرار / الفقد والتعويضات

1. على كل طرف تعويض الطرف الآخر عن الأضرار التي تقع على ممتلكات الأخير (أسلحة / ذخيرة / مواد / معدات / وقود / زيوت وخلافة) الناتجة عن أفعال الأفراد الضيوف أثناء قيامهم بواجباتهم.

2. تنطبق قوانين الدولة المستقبلية على تسديد المطالبات الخاصة بالتعويض عن الفقد والأضرار التي وقعت ، سواء كان عن قصد أو غير قصد على ممتلكات تعود للدولة المستقبلية أو أي طرف ثالث.

المادة (19)

إجراءات جوازات السفر والجمارك

1. يخضع الأفراد العسكريون وتابعيهم للقواعد المطبقة على الأجانب داخل أراضي الدولة المستقبلية.
2. عند الدخول أو مغادرة البلاد يخضع الأفراد العسكريون والضيوف وتابعوهم لإجراءات الجمارك والجوازات القائمة في الدولة المستقبلية ويجوز للدولة المستقبلية تسهيل الإجراءات الإدارية بما يتماشى مع قوانينها.

المادة (20)

تسوية النزاعات

1. يعمل الطرفان على تسوية النزاعات التي تنشأ نتيجة تفسير أو تنفيذ مذكرة التفاهم بعقد اجتماعات اللجنة المكونة وفقاً للمادة (7) دون إحالة النزاع إلى محكمة دولية ، أو لجنة تحكيم أو إلى طرف ثالث . وأثناء عملية التسوية يواصل الطرفان القيام بالتزاماتهما.

2. وفي حالة عدم إمكانية تسوية النزاع بواسطة اللجنة خلال (90) تسعين يوماً بعد تقديمه ، يجب معالجته على مستوى وكيل وزارة الدفاع الوطني بجمهورية تركيا ورئيس أركان القوات المسلحة بحكومة دولة قطر . في هذه الحالة يمكن بدء

المفاوضات خلال (30) ثلاثين يوماً التي تلي الاخطار بالمسألة للسلطات ذات الصلة . وفي حالة عدم التوصل الى حلول خلال (45) خمس وأربعين يوماً التالية يكون بإمكان كل طرف إنهاء مذكرة التفاهم بإرسال إخطار كتابي في (30) ثلاثين يوماً التالية.

المادة (21)

المراجعة والتعديلات

يجوز لأي من الطرفين إقتراح تعديلات أو مراجعة مذكرة التفاهم إذا طلب ذلك . تبدأ المفاوضات خلال (30) ثلاثين يوماً من تاريخ إستلام المقترح المكتوب . وفي حالة عدم التوصل إلى نتيجة خلال (90) تسعين يوماً يجوز لأي طرف إنهاء مذكرة التفاهم بإرسال إخطار مسبق مدته (90) تسعين يوماً . التعديلات المتفق عليها تصبح سارية المفعول وفقاً للإجراءات الواردة بالمادة (23) التي تحكم سريان مذكرة التفاهم.

المادة (22)

المدة والإنهاء

تظل مذكرة التفاهم سارية المفعول لمدة سنة واحدة إعتباراً من تاريخ السريان ما لم يرسل أحد الطرفين أخطار كتابي للطرف الآخر قبل (90) يوم من تاريخ الانتهاء ، ويتم تمديد مذكرة التفاهم تلقائياً لمدة سنة واحدة لاحقة .

المادة (23)

إقرار مذكرة التفاهم وسريتها

تصبح مذكرة التفاهم سارية المفعول إعتباراً من تاريخ إستلام آخر إخطار كتابي الذي بموجبه يخطر الطرفان بعضهما البعض عبر القنوات الدبلوماسية بإكتمال الإجراءات القانونية الداخلية المطلوبة لسريان مذكرة التفاهم.

المادة (24)

النص والتوقيع

1. تم التحرير في أبغريه/تركيا. بتاريخ 02../07../2012. من نسختين أصليتين كل منهما باللغات التركية والعربية والإنجليزية ، ويكون لكل نص نفس الحجية وفي حالة النزاع يرجح النص الإنجليزي.

2. تم التوقيع على مذكرة التفاهم من قبل الموقعين أدناه والمفوضين من قبل حكومتهم :

وزارة الدفاع الوطني بجمهورية تركيا وزارة الدفاع بدولة قطر
التوقيع : التوقيع :

الإسم : جاسم سيف السليطي

الإسم : نهاد كوكمن

الرتبة : عميد ركن

الرتبة : لواء ركن

المنصب : رئيس لجنة الصناعات العسكرية

المنصب : نائب الوكيل للتكنولوجيا والتنسيق

MEMORANDUM OF UNDERSTANDING (MOU) BETWEEN THE GOVERNMENT OF THE REPUBLIC OF TURKEY AND THE GOVERNMENT OF THE STATE OF QATAR ON DEFENSE INDUSTRY COOPERATION.

The Government of the Republic of Turkey and The Government of the State of Qatar hereinafter referred to individually as "Party" and collectively as the "Parties"

Confirming their commitments to the goals and principles of the United Nations Convention,

Considering the provisions of "Memorandum of Understanding (MOU), Agreement Between the Government of the State of Qatar and the Government of the Republic of Turkey on Cooperation in Military Fields of Training, Technique and Science" dated May 23, 2007,

Emphasizing the friendship and co-operation relations, which shall be further developed and strengthened on the basis of principles of mutual interest and equity of rights, shall contribute to the mutual interests of both countries, as well as to the peace and security of the world,

Expressing their desire to further develop the defense industry cooperation by utilizing their scientific and technical capabilities in the field of military equipment and weapons,

Adhering to the principles of reciprocity and mutual respect,

Have agreed on the following issues:

ARTICLE I PURPOSE

The purpose of this MOU is to provide "cooperation in the field of Defense Industry" between the Parties, by improving the defense industry capabilities of both countries through a more effective cooperation on development, production and procurement of goods and services in the field of defense industry.

ARTICLE II SCOPE

This MOU; covers the basis and principles of bilateral cooperation "in the field of Defense Industry" between the Parties. The Parties shall cooperate in compliance with their own national regulations and defense priorities.

ARTICLE III DEFINITIONS

In the application of the provisions of this MOU, the following definitions shall mean:

1. "MOU" means the Defense Industry Cooperation MOU between the Government of the Republic of Turkey and the Government of the State of Qatar,
2. "Classified Information, Document and Material" means the information, documents, materials and projects with a classification level equivalent to "RESTRICTED" or higher defined in their respective national regulations of the Parties within the framework of security measures,

3. "Defense Industry Goods and Services" means the weapons and military equipment, together with the related logistic support, and the material and service required for research, development and production of these equipments,
4. "Dependant" means the spouse or children of such guest personnel depending on him or her for support by the laws of the Sending State,
5. "Guest Personnel" means the military/civil officials of a Party sent to the territory of the other Party for the implementation of this Memorandum of Understanding,
6. "Senior Military/Civil Person" means the most senior person of the guest military personnel appointed in accordance with the National legislation of the Sending State, who shall supervise the activities of the guest military personnel within the scope of this Memorandum of Understanding,
7. "Superior" means the commander of the headquarter or detachment or superior of the establishment where the military personnel are located,
8. "Official Duty" means the duty to be determined according to this Memorandum of Understanding or other agreements to be concluded on the basis of this Memorandum of Understanding,
9. "Offenses Related to the Official Duty" means the offenses arising from the acts and negligence during performance of the official duty considered inseparable from the official duty,
10. "Cooperation" means activities undertaken for the purposes of this Memorandum of Understanding by the Parties. In accordance with their applicable laws and regulations based on the principle of reciprocity,
11. "Quality Assurance" means the qualities and activities that should be assured so as to provide the quality of defense systems production and services,
12. "Receiving State" means the State that receives personnel, material and equipment from the Sending State into its own territory for implementation of this MOU,
13. "Sending State" means the State that sends personnel, material and equipment to the territory of the Receiving State in line with the purposes of this MOU,
14. "Third Country"/"Third Side" means the countries that can be corporated with, except the Government of the Republic of Turkey and the Government of the State of Qatar.
15. "Technical Services" means the services concerning the development, production, maintenance and modification of defense industry materials.
16. "Joint Committee" means the personnel consisting of the members of the Ministry of National Defense of the Republic of Turkey and Ministry of Defense of the State of Qatar for implementation of provisions of this MOU, and who shall represent both Parties equally.

ARTICLE IV COOPERATION FIELDS

The Parties shall cooperate on the fields mentioned below regarding the defense industry:

1. Provision of appropriate conditions for the technical working fields required by both countries armed forces in joint research, development, production and modernization projects on any program, planned and unplanned maintenance, repair, revision modernization and production of the spare parts, tools, defense materials, military systems, technical demonstration and equipment.
2. Implementation of common research, development and production projects in the field of military equipment, in the territories of each Party,
3. Research, production and design of goods and services in the field of defense industry,
4. Provision of conditions for joint programs of production, development, technology and modernization concerning the defense industry products of both Parties, and if agreed upon, also of the Third Parties,
5. Implementation of one of the joint research and development projects based on scientific resources in the field of defense industry for production of the equipment required jointly or similarly between the two countries.
6. Mutual assistance in the fields of production and procurement of defense industry products and services, as well as the modernization of tools and equipment of the Parties,
7. Encouragement of accomplishment of agreements accorded between the parties on joint development and production for a third party.
8. Incitement of conclusion of agreements made between the Parties on procurement and production of defense industry products within the framework of this MOU,
9. Marketing of final products acquired with common projects to a third party by mutual agreement,
10. Exchange of scientific and technical information, the relevant documents and information about defense industry standards used for the assurance of the quality by the Parties,
11. Cooperation between military technical institutions, defense industry companies and maintenance and repair facilities, under the supervision of Parties,
12. Participation in the defense industry fairs and symposiums organized by both countries,
13. Mutual sales, purchasing or exchange of surplus defense industry products and services available in the inventory of the armed forces of both countries with another product or service.

ARTICLE V IMPLEMENTATION PRINCIPLES

1. Implementation details, concerning the co-operation fields, shall be defined through Implementation Protocols that shall be subject to the approval processes suggested in national laws of the Parties.
2. The Parties shall prepare annual implementation plans for common activities for the implementation of this Memorandum of Understanding. Annual implementation plans regarding joint activities shall include the name and scope of activity, form, time and place of realization, executing institutions, financial matters and other details.
3. Implementation of this Agreement shall be realized by equal consideration of mutual interests and needs of the Parties.
4. Neither Party shall transfer the material, technical information and documents to be donated, sold or co-produced as per this MOU or other agreements or protocols to a Third Party, without prior consent.
5. The Parties shall take the invitation decision to be issued to a Third Party to participate in the joint production, mutually.

ARTICLE VI RESPONSIBLE AUTHORITIES

The authorities responsible for implementation of this MOU;

For the Turkish Party	:	Ministry of National Defense of the Republic of Turkey
For the Qatar Party	:	Ministry of Defense of the State of Qatar

ARTICLE VII JOINT COMMITTEE

1. A Joint Committee (hereinafter shall be referred to as "Committee"), consisting of the representatives of the two Parties, to implement the provisions of this MOU and to reach its goals, shall be established on equal representation basis of both Parties.
2. The Delegation of the Ministry of National Defense of the Republic of Turkey shall be chaired by Deputy Undersecretary for Technology and Coordination of the Ministry of National Defense that is also the National Armament Director, whereas the Delegation of the Ministry of Defense of the Government of the State of Qatar shall be chaired by Assistant Chief of Staff for Financial Affairs of Ministry of Defense of the State of Qatar.
3. The points of contact responsible for organization and coordination of the activities of the Committee are; Defense Industry Foreign Relations Department, Ministry of National Defense of the Republic of Turkey, and Chairman of the Coordinating Committee for the activation of the Qatar- Turkish Agreement of the Government of the State of Qatar.
4. The members of each Party in the Committee shall not exceed seven persons. With mutual MOU of the parties, some experts may be included in the Committee holding the same rights with the other members, when necessary.

5. In the framework of this MOU, authorization and duties of the Committee are as follows:

a. Selection and definition of concrete fields of cooperation as per the Article IV (Cooperation Fields) of this MOU,

b. Selection of projects, which shall be realized jointly, and identification of the most appropriate cooperation types and methods in terms of implementation,

c. Exchange of information for the purpose of fulfillment of cooperation proposal during the implementation of joint programs,

d. Presentation of proposals, standpoints and recommendations about participation of the third countries in the joint projects to the respective authorities,

e. Preparation and edition of the necessary documents for execution of approved projects and decisions,

f. Periodic supervision of execution of approved projects and decisions.

g. Negotiation of the proposals concerning the amendments to be made to this MOU when required as well as evaluation of implementation of this MOU.

h. When necessary, holding meetings to settle the disputes as per the Article XX (Settlement of Disputes) of this MOU,

6. The Committee shall alternately gather in Turkey and in Qatar on mutually agreed dates at least once in two years also by arranging extra meetings when needed. The Committee shall be invited to the meeting by the head of delegation responsible for organization of the above-mentioned meeting so as to discuss the mutually agreed agenda.

7. The authorized office of the hosting Party shall be responsible for organization of the meeting and the secretariat services.

8. The activities shall be initiated via official invitation of the chairman of the Receiving Party at least 60 days prior to the suggested date of Committee meeting.

9. All topics on the Committee agenda shall be specified and coordinated 30 days prior to the meeting. Heads of the delegations shall inform each other about the questions and issues required to be put on the agenda of the committee.

10. Costs with respect to the organization and execution of the sessions that the Committee and technical delegation members will attend, excluding international travel, per diem, subsistence and lodging costs, shall be borne by the Receiving Part.

ARTICLE VIII COPYRIGHT PROTECTION

1. The rights and liabilities of the Parties concerning their industrial and intellectual properties, production rights within their own territories, issuance of production licenses, sales to the third countries and protection of patents on the new products and inventions realized within the framework of joint projects shall be determined according to separate implementation protocols to be concluded for each joint project. In these protocols the current regulations of each country on protection of copyrights and the respective international agreements shall be considered. In these agreements; the principles and procedures related to the method, place, time and conditions of liquidation of mutual debts and credits, incurred due to the expenses resulting from research, development, manufacturing, procurement, technical services and personnel support as well as infrastructure services, and the financial and legal obligations shall be specified in detail.
2. The release or publication of the defense industry related materials or mutually exchanged information between the Parties to a Third Party shall only be available with written consent of the original owner.
3. The Parties shall respect the copyrights and other restrictions concerning reproduction, duplication, utilization or distribution of all materials, products and data delivered by the other Party in the context of this MOU.

ARTICLE IX PROTECTION OF CLASSIFIED INFORMATION, DOCUMENT AND MATERIAL

1. Each party shall guarantee to handle the classified materials, projects drafts, technical specifications, and any other classified information exchanged under this MOU in accordance with domestic laws and regulations applied. Parties shall protect all such classified materials and information to the same extent they ensure the security of their own classified materials and information of equivalent classification.
2. The corresponding degree of security protection used by the parties shall be as follows.

Classification	The Republic of Turkey	The State of Qatar
Top Secret	Çok Gizli	Top Secret
Secret	Gizli	Secret
Confidential	Özel	Confidential
Restricted	Hizmete Özel	Restricted

3. Information, document and material that are not involved in any of the classification degrees specified in the second paragraph of this article shall be considered and marked as "UNCLASSIFIED" "TASNİF DIŞI" and processed accordingly.
4. The parties shall ensure that the documents, materials, and technologies exchanged under this MOU shall be used only for the purpose of this MOU.
5. The transfer of military information, documents, technical data, and materials, provided under this MOU, to a Third Party either classified or unclassified, shall be subject to prior written consent of the originating party unless otherwise agreed by a specific agreement between the Parties.

6. Visits of either party's personnel to the military units and facilities, establishment and companies for accession shall be controlled as per regular procedures of both Parties.

7. Access to the classified information shall be restricted to the authorized personnel. Access to the classified information, shall be allowed to the designated authorities who shall use this classified information only for the officially defined purposes. The persons, who shall access to the classified information, shall have the proper security clearance.

8. Responsibilities of Parties regarding to the protection and prevention of declassification of the exchanged classified information shall continue to apply after the termination of this MOU, unless the two Parties agree otherwise.

9. A project security instruction involving the measures to be taken for ensuring the defence industry security within the scope of the project shall be prepared as an annex to the Contract to be signed for each project defined with a security classification level "RESTRICTED", "HİZMETE ÖZEL" or higher to be carried out in the context of cooperation between the Parties. The project security instruction prepared shall be put into effect after mutual approval of the Competent Security Authorities of both Parties.

ARTICLE X QUALITY ASSURANCE

A separate agreement will be signed on government quality assurance determining the general principles and procedures depending on the defense industry projects and defense goods and services to be conducted between the two Parties. Until signing and enforcement of the quality assurance agreement, the procedures will be defined in the contracts between the relevant organizations of the Parties as per their national legislations.

ARTICLE XI COMMITMENTS OF THE PARTIES ARISING FROM OTHER INTERNATIONAL AGREEMENTS

The provisions of this MOU shall not affect the commitments of Parties arising from any other international agreements to which either country is a Party and shall not be used against the interests, security and territorial integrity of other states.

ARTICLE-XII DISCIPLINARY PROCEDURES

Guest Personnel shall be obliged to comply with all code of laws, regulations and command orders related to discipline being applied Receiving State's own personnel following provisions shall be applied concerning discipline procedures

1. Offenses related (or not related) to the official duty of Guest Personnel should be notified in writing to the authorities of the Sending State, which shall have exclusive disciplinary jurisdiction to impose appropriate disciplinary punishment to Guest Personnel.

2. Guest Personnel may issue orders to their subordinate personnel as required by their official duty, without having any disciplinary authorities over the military personnel of the Receiving State.

ARTICLE-XIII LEGAL ISSUES

1. Guest Personnel and their dependants shall be subject to the existing laws and other regulations of the Receiving State during their presence in the country of the Receiving State including entrance, stay and departure. The authorities of the Receiving State shall have the right to exercise jurisdiction over the Guest Personnel as well as their Dependants with respect to the offences committed within the territory of the Receiving State and punishable by the laws of that state. However, in areas where criminal jurisdiction is applicable, and if the sentence inconceivable in the legislations of the Sending State, the penalty system in force included into the criminal legislations of both countries, or that which suits both of them, should overrule.
2. The activities of Guest Personnel may be terminated by the Receiving State if they breach the laws of the Receiving State.
3. It is the duty of the Guest Personnel as well as their Dependants to respect the laws of the Receiving State and to abstain from any activity inconsistent with the spirit of this Memorandum of Understanding.

ARTICLE-XIV ADMINISTRATIVE MATTERS

1. No mission shall be assigned to the Guest Personnel other than the ones specified in this Memorandum of Understanding or to be stated in the protocols, Memorandums of Understanding and Technical Arrangements to be signed in accordance with this Memorandum of Understanding.
2. The Sending State's military personnel shall wear its own uniform in its place of duty.
3. The Receiving State shall provide the equipment required for carrying out activities hereunder, where necessary.

ARTICLE-XV FINANCIAL MATTERS

1. Personal rights and financial obligations of the guest military personnel assigned to cooperation activities covered by this Memorandum of Understanding shall be borne by the Sending State.
2. Guest Personnel and their Dependants shall be subject to the tax laws prevailing in the Receiving State during their entry, stay and departure.
3. Guest Personnel are obliged to settle all outstanding personal debts, as well as those of their Dependants prior to their permanent departure from the Receiving State.

ARTICLE-XVI MISCELLANEOUS

1. The Sending State reserves the right to recall its personnel when deemed necessary. The Receiving State shall adopt all the measures for the return of the personnel as soon as the request is received.

2. In case a Guest Personnel or a Dependant dies, the Receiving State shall inform the Sending State, transport the body to the nearest international airport within its territory and adopt appropriate health protection measures until the delivery thereof.

ARTICLE-XVII

MEDICAL SERVICES

1. The Guest Personnel and their Dependants shall be entitled to similar medical examination and dental care facilities as the personnel of a similar rank and hierarchy in the Receiving State.

2. All kinds of medical expenses of the Guest Personnel and Dependants, excluding medical examination and dental care, shall be borne by the Sending State upon receiving notification by the competent authorities of the Receiving State. The competent authority of the Sending State, within a maximum period of three months starting from the date of notification, shall make the necessary payment to the bank account designated by the Receiving State and send to the latter its receipt.

3. All medical expenses excluding medical examination and dental care shall be paid in U.S. Dollars according to the price list prepared for medical care, check-up, analysis, operation and treatment by the relevant command.

4. Any expenses related to medical services rendered by civilian institutions shall be borne by the patients.

5. The following services are excluded from the scope of mutual medical and dental care support

- a. Outpatient treatments by civilian doctors and dentists,
- b. Transportation by other means than military ambulances.
- c. Inpatient treatment in civilian health institutions,
- d. Special treatment methods,
- e. Optical and hearing devices,
- f. Orthopedics and other aids,
- g. Prosthesis,
- h. Services and materials provided by dental laboratories,

ARTICLE-XVIII

DAMAGE/LOSS AND INDEMNITIES

1. Each Party shall compensate the other Party for damages caused to the latter's property (weapon/ammunition, material/equipment and fuel/oil etc.) resulting from acts of the Guest Personnel, while performing their duties.

2. Laws of the Receiving State shall apply to the settlement of claims for compensation of loss or damage caused, whether intentionally or out of omission, to any property owned by the Receiving State and the Third Parties.

ARTICLE·XIX

PASSPORT AND CUSTOMS PROCEDURES

1. The Guest Personnel and their Dependants shall be subject to the rules applicable to foreigners within the territory of the Receiving States.
2. When entering and leaving the country, the Guest Personnel and their Dependants shall be subject to the customs and passport procedures foreseen in the Receiving State's law. However, the Receiving State shall facilitate administrative formalities in compliance with their legislation.

ARTICLE-XX

SETTLEMENT OF DISPUTES

1. The Parties shall settle the disputes that are to arise due to interpretation or implementation of this Memorandum of Understanding, by holding meetings in the Committee established as per Article VII without bringing the dispute to an international court, arbitration board or to a Third Party for settlement. During the settlement process Parties shall continue to fulfill their commitments.
2. In case the dispute cannot be settled in the Committee within 90 days following its assessment, it shall be handled at the level of the Undersecretary of the Ministry of National Defense of the Republic of Turkey and Deputy Minister of Defense of the Government of the State of Qatar. In that case, negotiations shall be initiated within 30 days following the notification of the issue to the relevant authorities, and if no solution can be reached within the subsequent 45 days, each Party shall be able to terminate the Memorandum of Understanding, by sending a written notification 30 days beforehand.

ARTICLE-XXI

AMENDMENT AND REVISION

Either Party may propose amendments or revision of this Memorandum of Understanding if so required. Negotiations shall start within 30 days from receipt of a written proposal. If no result is reached within 90 days, either Party may terminate this Memorandum of Understanding with a prior written notification of 90 days. Agreed amendments or revision shall enter into force, in accordance with the procedure set forth in Article-XXIII, governing the entry into force of this Memorandum of Understanding.

ARTICLE-XXII

DURATION AND TERMINATION

This Memorandum of Understanding shall remain in force for a period of one year from the date of its entry into force. Unless either Party sends a written notice of termination to the other party 90 days in advance of the expiry date, the Memorandum of Understanding shall be automatically extended for successive one-year terms.

ARTICLE-XXIII
RATIFICATION AND ENTRY INTO FORCE

The present Memorandum of Understanding shall enter into force on the date of the receipt of the last written notification by which the Parties notify each other, through diplomatic channels, of the completion of their internal legal procedures required for the entry into force of the concerned document.

ARTICLE-XXIV
TEXT AND SIGNATURE

1. Done in Ankara/Turkey on 2 July 2012 in two original copies, in Turkish Arabic, and English languages, all text are equally authentic. In case of discrepancy the English text will prevail.

2. This MOU is signed by the persons undersigned and duly authorized by their Governments.

**ON BEHALF OF THE GOVERNMENT
OF THE REPUBLIC OF TURKEY**

**ON BEHALF OF THE GOVERNMENT
OF THE STATE OF QATAR**

SIGNATURE:

SIGNATURE:

NAME : Nihat KÖKMEN
Major General, TUAF

NAME : Jassem Saif A. AL-SULAITI
Brigadier General

**TITLE : Deputy Undersecretary
for Technology and
Coordination of MoND**

**TITLE : Chairman of the Military
Industrial Committee**